

БІБЛІОГРАФІЯ.

1. Берман И.М. Методика обучения английскому языку в неязыковых вузах.- М.: Высшая школа, 1970.- 133 с.
2. Гринюк Г.А., Семенчук Ю.О. Етапи формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів економічних спеціальностей // Іноземні мови. – 2006.- №2 – С. 22-27.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання // Наук. редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
4. Кривобокова И.Я., Лотарева Т.В. Некоторые приемы работы над лексикой // ИЯШ 2/90, С. 53-55
5. Кувшинов В.И. О работе с лексикой на уроках английского языка // ИЯШ 5/95, С. 20-24
6. Методика преподавания иностранных языков: общий курс [учеб. пособие] / отв. ред. А.Н. Шамов. – М.: АСТ: АСТ-Москва: Восток – Запад, 2008. –240 с.
7. Мірошніченко Е.В. Імпліцитна професіоналізація як засіб інтенсифікації навчання англійської мови у вищому навчальному економічному заклад // Науковий вісник кафедри ЮНЕСКО Київського державного лінгвістичного університету - 2000г. т.3, N В- стр.566-566.
8. Пассов Е.И. Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению. – М.: Русский язык, 1989. – 276 с.
9. Hymes, D. (1972). On communicative competence. p.280.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Польщикова Вікторія Іванівна – старший викладач кафедри іноземних мов та перекладу КІ ДУЕП ім. Альфреда Нобеля.

Коло наукових інтересів: формування лексичної компетенції у студентів економічних спеціальностей, проблеми лексикології та термінології англійської мови.

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВОГО НАВЧАННЯ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ПРИ ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Вадим РИЖИКОВ (Кіровоград)

В статті розкривається значення ігрового навчання на семінарських заняттях для формування особистості майбутнього юриста-правознавця відповідно до цільової моделі спеціаліста. Використання ролевих та ділових ігор на семінарських заняттях дозволяють сформувати відповідні якості юриста, які неможливо сформувати при традиційному навчанні.

В статті розкривається значення ігрового навчання на семінарських заняттях для формування особистості майбутнього юриста-правознавця відповідно до цільової моделі спеціаліста. Використання ролевих та ділових ігор на семінарських заняттях дозволяють сформувати відповідні якості юриста, які неможливо сформувати при традиційному навчанні.

дают возможность сформировать качества юриста, которые невозможно сформировать в традиционном обучении.

Ключові слова: ділова гра, юрист, сучасний фахівець.

Вступ. Формування правової держави, удосконалювання законодавства вимагають значного реформування системи підготовки кваліфікованих юридичних кадрів, спрямованої на розвиток самостійного юридичного мислення, формування професійної юридичної правосвідомості, твердження основних принципів і цінностей, пов'язаних з моральними основами, гуманістичною роллю права в житті суспільства. Сьогодні потрібна генерація юристів, здатних працювати в нових динамічних соціальних, економічних і політичних реаліях.

Для того, щоб підготувати відповідного фахівця для ринкової економіки, зокрема юриста-правознавця, потрібна цільова модель фахівця.

Мета статті – показати шляхи формування сучасного фахівця-юриста на практичних заняттях за допомогою ігрового навчання.

Викладення основного матеріалу. Цільова модель фахівця – це системоутворюючий чинник у процесі побудови професійної підготовки, повний набір знань, навичок та вмінь, а також основних життєзабезпечуючих систем у професійно важливих якостях зібраних воедино з урахуванням спеціалізованих методичних напрямків у діяльності фахівця, особливостей його професійної діяльності [3].

Сьогодні ми можемо сказати впевнено, що соціальний запит на професії у ринковій економіці вимагає цільової моделі фахівця у кожній галузі підготовки, окремо ці вимоги визначаються не тільки розвитком науково-технічного прогресу але і психофізіологічними та інтелектуальними можливостями людини. Це пов'язано з величезним психологічним навантаженням на організм людини на фоні сидячого способу життя.

Відповідно до вищезазначеного цільова модель фахівця у ринковій економіці визначає ціль і задачі підготовки, за якою відповідно слідує технологія процесу професійної підготовки (теоретичної, фізичної, психологічної, практичної і безпосередньої професійної діяльності).

Враховуючи життєві потреби розробки цільової моделі майбутнього фахівця юриста-правознавця нами було розроблено анкети і проведено анкетування серед юристів практиків, аспірантів, магістрантів, студентів випускаючих курсів і з впевненістю можна зробити висновок, що потреба у відповідній моделі особливо гостро виникла у розвиток ринкових з відносин з ходженням у світову економічну систем, коли відповідність національного законодавства повинна відповідати Європейським та світовим нормам.

Оволодіння комплексом знань, сформування навичок та вмінь в процесі семінарського заняття, яке проводиться з використанням сучасних передових педагогічних технологій дозволить майбутньому юристові не тільки на високому рівні виконувати професійні обов'язки, але й опанувати засоби: адекватної оцінки ресурсів і цінностей людського капіталу, компетентного вибору життєвого шляху. Лише на семінарських заняттях передбачається формування глибоких знань чинного законодавства, необхідних майбутньому юристові для ефективного економіко-правового регулювання ринкових відносин у правовому полі держави.

Формувати професійно важливі якості майбутнього спеціаліста-юриста можливо лише в процесі всієї професійної підготовки. В даному випадку, нашого наукового дослідження, ми вибираємо семінарські заняття, на яких можливо сформувати деякі важливі якості юриста і на відміну від традиційного навчання ми використовуємо ділові та рольові ігри за допомогою яких формуємо необхідні якості юриста для успішного виконання своїх професійних обов'язків в умовах ринкової економіки.

Семінарські заняття – це дієва форма розвитку продуктивного мислення студентів у процесі обговорення навчальних проблемних ситуацій, втягнення їх у колективну пізнавальну діяльність. Семінарське заняття надає студенту можливість оволодіти навичками та вміннями аргументовано і обґрунтовано висловлювати свої думки, коректно, використовуючи наукові докази доводити власну точку зору, вести дискусію, політичний діалог тощо [4].

Семинар розвиває творчу активність і самостійність студентів. Закріплює їх зацікавленість до науки та наукових досліджень, допомагає пов'язати науково-практичні положення з практичною діяльністю. Його можливо проводити у вигляді розвернутої бесіди за планом, попередньо доведеним до студентів, чи невеликих доповідей з наступним обговоренням з всією аудиторією. Метод доповідей сприяє обміну думками, проведення дискусій за ними, при дефіциті часу аналізувати вислови співрозмовників, вибирати необхідний матеріал для подальшого логічного проведення дискусії.

Для семінарів характерним є безпосередній контакт викладача із студентами. Тому дуже важливо встановити довірче спілкування, створити дружню атмосферу, взаємопорозуміння, уміло залучити студентів у дискусію. Такі заняття ефективні тоді, коли вони проводяться, як попередньо підготовлене сумісне обговорення висунутих питань з колективним пошуком відповідей на них [4].

Приведемо наступну порівняльну характеристику психологічних критеріїв оцінки семінарського заняття при підготовці юристів:

- цілеспрямованість – постановка проблеми, прагнення пов'язати теоретичний матеріал з практикою;
- планування – виділення головних питань, пов'язаних з профільюючими дисциплінами, ознайомлення з останніми досягненнями науки і техніки за предметом;
- організація роботи – уміння висловлювати власні думки і підтримувати дискусію, конструктивний аналіз всіх відповідей і виступів студентів, наповненість навчального часу обговоренням проблем, поведінка самого викладача;
- стиль проведення заняття – жвавий, з постановкою гострих питань, які виникають у процесі дискусії або млявий, не збудливий думку;
- відношення викладача до студентів – з повагою, вимогливе в межах дозволеного або байдуже, критичне;
- управління групою – викладач швидко встановлює контакт з учасниками семінару, впевнено вільно тримається у групі, коректно і справедливо взаємодіє із всіма студентами чи, навпроти, робить значну кількість зауважень, допускає підвищення голосу;
- висновки викладача – кваліфіковані, переконливі або такі, не що збагачують знання студентів, не мають у своєму змісті теоретичних узагальнень.

Як що використовувати на семінарському занятті ігровий характер формування пізнавальної діяльності юриста буде сприяти можливості застосовувати ситуаційні завдання з обліком додаткового інтелектуального навантаження на тлі основної діяльності. В умовах ринкової економіки в правовому полі, що швидко змінюється, дане положення особливо актуально. При проведенні такого заняття студенти можуть виконувати різні ролі правового характеру в процесі формування майбутнього фахівця правознавця. Це дає можливість тим, хто навчається усвідомити, що правильність і раціональність ухвалення рішення спричиняє економічні наслідки. Студенту як майбутньому юристу на семінарському занятті потрібно логічно переробити масу інформації, виробити альтернативну гіпотезу прийняття рішень, обґрунтувати робочу гіпотезу включаючи модель прийняття й реалізації рішення. У таких випадках для юриста здобувають велике значення його резервні можливості по переробці додаткової інформації на тлі сильної емоційної напруги.

Психологічна теорія діяльності в рамках теоретичних поглядів Л. Виготського [1], О. Леонтьєва [2] виділяє три основних види людської діяльності: трудову, ігрову та навчальну. Всі ці види тісно взаємозалежні та взаємопов'язані. Аналіз психолого-педагогічної літератури по теорії виникнення гри в цілому дозволяє представити спектр її призначень для розвитку й самореалізації у навчанні. Німецький психолог К. Гросс,

першим наприкінці ХІХ ст. зробив спробу систематичного вивчення гри, і називає гру споконвічною школою формування поведінки. Для нього, якими б зовнішніми або внутрішніми факторами ігри не мотивувалися, зміст їх саме в тім, щоб стати для учнів школою життя. Гра об'єктивно – первинна стихійна школа, що здається хаос якої надає учневі можливість ознайомлення із особливостями, традиціями поведінки у суспільстві, професійній діяльності.

Технологія ігрових форм навчання націлена на те, щоб навчити студентів як майбутніх юристів усвідомлювати мотиви свого навчання, своєї професійної поведінки в грі, а також у житті, тобто формувати мету й програми власної самостійної діяльності та передбачати її найближчі результати, можливі соціально-економічні наслідки.

Гра – це найбільш доступний для студентів вид діяльності на семінарському занятті, засіб переробки отриманої навчальної інформації на лекціях, практичних заняттях, у процесі самопідготовки, роботи з навчальною літературою й іншими науковими джерелами. У студентів в процесі гри яскраво проявляються особливості мислення, уява про майбутню професійну діяльність; проявляється його емоційність, активність, що розвиває потребу в професійному спілкуванні [5]. Цікава гра підвищує розумову активність студента, і він може вирішити більше важке завдання, чим на традиційному семінарському занятті, але з цього непотрібно робити висновок, що заняття повинні проводитися тільки у формі гри. Гра – це тільки один з методів, і вона дає гарні результати тільки в сполученні з іншими видами навчальної роботи на семінарських заняттях.

Висновки. При підготовці майбутніх юристів необхідним є використання в навчальному процесі рольових та ділових ігор, тому що це імітація реальної професійної діяльності.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Выготский, Л. С. Педагогическая психология / Под ред. В. В. Давыдова. – М.: Педагогика, 1994. – 479 с.

2. Леонтьев, А. Н. Деятельность, сознание, личность / Алексей Николаевич Леонтьев. – М. : Политиздат, 1977. – 304 с.

3. Макаров, Р. Н. Теория и практика конструирования целевых моделей операторов особо сложных систем управления: Монография / Р. Н. Макаров, Л. В. Герасименко. – М. : Международная академия проблем человека в авиации и космонавтике, 1997. – 450 с.

4. Рогинский, В. М. Азбука педагогического труда / Вадим Матвеевич Рогинский. – М. : Высш. шк., 1990. – 112 с.

5. Рыжиков, В. С. Деловые игры как составляющие методики формирования экономической культуры в процессе подготовки будущих юристов / В. С. Рыжиков // Наукові праці академії : вип. Х / за ред. Р. М. Макарова. – Кіровоград : ДЛАУ, 2005. – С. 30–49.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Рижиков Вадим Степанович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки, зав. кафедрою соціально-гуманітарних дисциплін Кіровоградського Інституту ім. Св. Миколая (Міжрегіональна академія управління персоналом).

Коло наукових інтересів: дослідження теоретичних та практичних аспектів професійної підготовки майбутніх юристів.

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Наталія САВЧЕНКО (Кіровоград)

У статті з'ясовуються організаційно-методичні засади професійної підготовки викладачів вузів.

В статтє определяются организационно-методические принципы профессиональной подготовки преподавателей вузов.

Ключові слова: освітньо-професійна програма, науково-педагогічні працівники, система підготовки, магістратура.

Постановка проблеми. На сьогодні на науково-теоретичному та прикладному рівні не має чітко визначеної системи підготовки викладача вищого навчального закладу (ВНЗ), показників її якості, усвідомлення специфіки змісту навчального процесу, його відмінності від професійної підготовки вчителя. Якщо освітній процес педагогів середньої загальноосвітньої школи реалізується на базі вищих педагогічних навчальних закладів й передбачає формування спеціального і педагогічного компоненту їх професійної компетентності й, відповідно, присвоєння кваліфікації „вчитель (за фахом)”, то існуюча система підготовки майбутніх педагогів вищої школи є недостатньо ефективною і не задовольняє сучасних потреб суспільства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В науковій педагогічній літературі професійна педагогічна діяльність довгий час розглядалась в єдиному контексті й не було достатньо чіткого розмежування професії вчителя загальноосвітнього навчального закладу і викладача вузу: характерних особливостей їх професійної діяльності, компонентів професійної компетентності, особистісних особливостей педагога тощо. Наукові пошуки в основному реалізовувались в напрямку дослідження професійної готовності педагога (А. Маркова, Л. Міщенко та ін.), його професійних знань (Т. Враже, З.Ісаєва та інші), професіоналізму, майстерності, компетентності (В. Введевський, Н. Гузій, Н. Кузьміна, П. Вешетніков та ін.), особливостей професійної педагогічної діяльності (В. Семиченко). Наявна незначна кількість наукових робіт, в яких